

НА ЭКРАНЕ — МАЙСТРЫ СЦЭНЫ

Калі скульптар высякае з каменя статую, ён ведае: твор можа набыць перабыць яго.

На мастацтва ўсё гэта — магучасць свайго таленту перадае нотнай перыяд.

Драматырг пакідае намшчадкам сваё п'еса.

Але вось акцёры — тры, хто даюць жыццё сцэнічным героям, — ці захоўваць іх праца?

Да нас дыйшы іхны выдатныя артысты? Мала, а не творы іх. Іхныя стварэнні акцёрам сцэнічных вобразаў з'яўляюцца, як толькі ў іх пачаццёвыя ступені, як толькі асаблівасць акцёрскага мастацтва. Будучым пакаленням застаецца ў лепшы выніку гучна «слова» акцёрскага імя ды легенды, што хадылі да іх.

У нашы дні справа, як многім здаецца, вырашылася. Зняць акцёра ў яго лепшыя ролях — і вось наваг прасімаг гадоў людзі змогуць зразумець, чым захапілася іх бацькі і дзяды.

У кіно пачалі ўзнаўляць лепшыя спектаклі. Але тут адбылося штосьці незвычайнае — лепшыя спектаклі перасталі здавацца лепшымі, а акцёрская ігра на экране некая бяжыла, траціла свае фарбы. Аназавацца, мала зняць тэатральнага акцёра, трэба ведаць, яго акцёр, каб паказаць сваё саблівасць, непаўторнасць таленту.

Перад сцэнарыстам, рэжысёрам, апэратарам фільмаў, прывесчаных творчасці тэатральных акцёраў, стаць вельмі складаная задача. Вось пра гэтыя задачы і хочацца пісаць.

На Міхайлаўскіх студыях навукова-навуковых і хранікальна-дакументальных фільмаў створаны дзве ступні пра акцёраў — «Дыялог з акцёрамі» (пра Г. П. Глебава і «Думкі і вобразы» (пра Б. В. Платонава). Гэта першыя з серыі фільмаў, прывесчаных творчасці буйнейшых беларускіх акцёраў, якія мае на ўвазе выпусціць студыя.

Кінамастэрства пра творчасць нашых буйнейшых майстроў сцэны не так ужо шмат. Дадзім: і фільм не вельмі высокай якасці. Фільм-спектакль «Паўлінка», напрыклад, які выкарыстаны ў аб'едзненых стужках, не дае поўнага ўяўлення аб ігры Б. Платонава і Г. Глебава хоць бы таму, што гаворыць у ім акцёры невядаю на якой мове — атрымаўся нейкая сумесь рускай і беларускай. Вобразы, створаныя Г. Глебавым і Платонавым у спектаклі «Паўлінка», лепшыя ў іх акцёрскіх біяграфіях. Для аб'ёмнага пераказу акцёры топа выкарыстаны моўны, інтанацыйны характарыстыку. А ўяўлення аб гэтым фільм-спектаклі не дае.

Ды куналаўская камедыя хоць знята і яе можна выкарыстаць. А вось астатнія спектаклі, іншыя ролі? У свой час іх не знялі, і мы ўжо не зможам убачыць глебаўскага Баруца з «Людзей і дзявоў» або Барыса Платонава ў ролі У. І. Леніна ў «Трацыі патэтычнай». І вось думамся: чаму б нашым кінадакументалістам не падаць здымкі лепшых сцэн, а спектакляў, што ідуць цяпер? Можна з узаўняснасцю сказаць: гэта праца не будзе марнай.

Фільм «Дыялог з акцёрамі» і «Думкі і вобразы» вельмі невялікія па аб'ёме. Тым не менш значнае набыццё для іх сцэнічнага каўпрыцы адбору матэрыялаў.

Сцэнарысты і рэжысёры ўключылі перш за ўсё расказваць пра сутнасць акцёрскага таленту Б. Платонава і Г. Глебава. Аўтары не да канца гэта ўдалося, але тут не гэта ўключыць, што абодва фільмы — толькі першы вопыт нашых кінадакументалістаў.

У «Дыялогу з акцёрамі» (сцэна-

рыст В. Бур'ян, рэжысёр В. Сукманюк) аўтары спрабуюць увесці нас у творчую лабараторыю майстра, расказаць пра яго работу над роллю, паказаць акцёра Імэна ў тым моманты, калі сцэнічны вобраз яшчэ толькі ствараецца. Пастаноўшчык імбі хоча даць нам гледаць да запаветных тайнаў акцёрскага творчасці, паказаць, як з найдрабнейшым, здавалася б, наэрнаным нараджэннем мастацкага вобраза, «чуд мастацтва». Аднавядна кадры з «Паўлінкі» перабіваюцца расказама самога Глебава аб тым, як ён уяўляе сабе вобраз Пустарэвіча. Кадры вельмі цікавыя. Але... нечакані самі аўтары разбураюць уражанне ад таго, што яны называюць «чуд мастацтва».

Бываюць акцёры, якія бяруть у палон тым, што адразу апалажыюць, узрушаюць, падаўляюць залу. Глебаў не такі. Ён на дзіва мяккі і спачатку здаецца непрыкметным, нават несапамінальным. Але артыст усё больш прымуоае да сабе увагу — і ўжо нечаканна ўявіць сабе на месцы Глебава Гюсёвіч інаша. Штрышок да штрышок, дэталі да дэталю, мякка, паслядоўна Глебаў малюе вобраз, які пранікае ў свядомасць, пачынае жыць сваім уласным жыццём. Усе гэтыя бані глебаўскай творчасці, на жаль, амаль не знайшлі адлюстравання ў «Дыялогу з акцёрамі». Нам расказалі больш пра Глебава-чалавека, чым пра Глебава-акцёра і яго творчасць, і ў гэтым галоўны недахоп фільма.

Аднойчы аднаму з выдатных савецкіх кінадакументалістаў удалося зняць зняццё акцёры, якія толькі што закончылі здымкі ў ігравым эпізодзе фільма. Актрыса яшчэ не паспела стаць «сама сабой», яна ўсё была ва ўладзе створаанага ёю вобраза. І ў той жа час аднаваляла на пытанні, выступала, як кажуць, ад «першай асобы». А вось гэты момант і быў зафіксаваны на плёнку.

Пастаноўшчык «Дыялогу з акцёрамі» паспрабаваў выкарыстаць той жа прыём. Ён уключае ў апавяданне «самасправаздачу» артыста. Але, як ужо адзначалася, прыём гэты не «працуе», аргумент не ўважліва ў фільм.

Г. Глебаў даступны на сцэне і востры — драматызм і нэстрымны гукаў. Але Глебаў — камедыяны ацёр, аўтары аддалі значна менш увагі. Яны выкарыстаць невялікі ўрэнкі з «Паўлінкі» — «Хто сячэцца апонішым» і зусім не паказалі Глебава — Мендэлю з «Дня чюдных падману». А гэты ж спектакль ішоў на сцэне тэатра імя Купалы больш за дзесяць год, і людзі спецыяльна хадзілі на яго, каб «паглядзець Глебава».

Фільм «Думкі і вобразы», прысвечаны Барысу Платонаву, здымаў па сцэнарыі А. Звонака рэжысёр В. Стральцоў.

Мінчане ведаюць і добра памятаюць Эюна — Платонава ў спектаклі «Ліса і вінаград». Пастаноўшчык выкарыстаў найбольш цікавыя эпізоды са спектакля. Але...

Крытыкі не раз пісалі пра выключнае ўменне Платонава знаходзіць кантакт з глядзельнай залай. Ад кантакту з глядзельнай залай, ад рэакцыі гледача залежыць імагінат і ў ігры любога выканаўцы, «Ліса і вінаград» жа цалкам пабудавана на ўскосным дыялогу з гледачом. У фінале Эюна нават неспадзявана зяртаецца да залы. Кадры фіналу зняты аднак не на спектаклі, і гэта вельмі адчуваецца ў фільме, бо няма атмасферы эмацыянальнага напалу, знік «чуд мастацтва», якое так узрушае нас у тэатры.

Спектакль «Ліса і вінаград» насьціжана музыкам. Можна сказаць,

што музыка Я. Пілюкочка да спектакля — паўнаўладная дзеючая асоба ў ім. Аўтары чамусьці знялі ўрэнкі са спектакля без музыкі. Можна рэжысёр хацеў больш выразна паказаць ігру акцёра? Але музыка была неад'емнай часткай гэтай ігры, і ў выніку на ігру ўваўленне аб акцёры збылілася.

А вось Лявон з «Лявонкі на арбіце» перайшоў са сцэны на экран на дзіва натуральна. Перад намі той жывы, са спектакля, Лявон з яго падліравацкімі поймак, з заўсёднай хітрынкай і позірку. Шкадуе толькі, што сустрача з героем Макаёнка аназаляся такой кароткай.

У фільме выкарыстаны не толькі кадры, але і фотаматэрыялы. Перад намі праходзіць і платонаўскі «Лявон», і Раізе, і Пётр з «Апошніх». Фотаматэрыялы, бяспрашна, узаб'ягалі фільм. Калі дайшо да «Канстанціна Заслонава», захацелася нават, каб замест неаўдальных кадры былі выкарыстаны Імэна фотаматэрыялы. Роль Заслонава — адна з аспінак у творчасці Платонава. Акцёр падшоў да вобраза легендарнага беларускага партызана па-свойму, з уласнай якой прынкінасцю. Платонаў іграў звычайна чалавека, беспрыкладны геройам якога абумоўлены перш за ўсё высокім усведжэннем абавязку перад народам, высокай сумленнасцю, патрыятызмам. Платонаўскаму Заслонаву пад неўласнаў і псеўдагерачыні пафас, і імкненне да лозы, і абстрактная героіка. А вось кадры з «Канстанціна Заслонава», якія мы бачым у фільме, не даюць уяўлення аб гэтым.

Платонаў сам расказаў у фільме пра работу над роллю Заслонава. І трэба прызнаць, што расказ гэты (акцёр выдзе яго перад удзельнікамі мастацкага самаздзейнічэння, што ставіць «Заслонава» да гледаць зняццё больш, чым напародзі кінашчытаты).

І Глебаў Паўлавіча Глебава і Барыса Віктаравіча Платонава нам надзвычай цікава было ўбачыць на экране не толькі ў ролях. Стральнікам будучых фільмаў трэба, аднак, мець на ўвазе, што нават вялікім акцёрам «іграць» перад кінакамерай саміх сябе бывае не вельмі лёгка.

Рэжысёр трэба праяўляць максімум тактоўнасці і мастацкага густу, здымаючы сцэны ў хагні імагінат. Паказаць акцёра на фоне імагінатных паці з кітамі («Думкі і вобразы»), далёб, не нова, і не аргінальна.

Усім вядома цікавасць гледачоў да таго, якія акцёры «у жыцці». І вельмі добра, што аўтары фільмаў паказвалі сваіх герою не толькі на сцэне. Аднак, калі ўжо хочаш паказаць акцёра — ўсебакова, дык трэба прытрымлівацца жыццёвай праўды, а не паказваць чалавека, якога стварылі ў сваім уяўленні самі сцэнарысты і рэжысёры.

Фільмы «Дыялог з акцёрамі» і «Думкі і вобразы» пры ўсім недахопах глядзельца з цікаваасцю — гэта галоўнае.

Беларуская сцэна багатая на яркія таленты. Трэба спадзявацца, што неўзабаве мы ўбачым фільмы і пра Л. Рэжысёра, і пра У. Дзядоўку, і пра В. Галіну, і многіх іншых нашых выдатных майстроў сцэны.

Ірына ШОСТАК.

ГАДЫ, АДДАДЗЕННЯ ТЭАТРУ

Народная артыстка БССР М. Вялікая.

Тыя, каму давялося бачыць спектакль Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра імя Я. Коласа па п'есе Петра Глебія «Святло з Усходу», добра памятаюць адну з фінальных сцэн.

«Трыюмфы паравозны гудок. Прамены пракаратары вырывае з цемры застыглы на рэжках натоўп людзей. Усё бліжэй чуюцца стук колаў і шум цапкіна. Яшчэ імгненне — і колы паравоза пройдуць па людскіх целах. У натоўпе рух. Задаецца — яшчэ секунда, і людзі не вытрымаюць. І тады з натоўпу вырываюцца жанчыны з дзіцец. Абышлі дзятучыню, яна апускаецца на калені. Мы чуюм рэшучы, поўны драматызму голас:

...Клен, дачушна, ідзці! Не бойся. Ідзе святло. Памёрш за яго не страшна... Цягнік спынецца за некалькі крокаў ад жанчыны. Эшалон з

карнілаўцамі, якія накіроўваліся ў Петраград для падаўлення рэвалюцыі, далей не пайшоў.

Гэта сцэна заўсёды выклікала ўсхваляваны водгук у глядзельнай зале. А ў праграмы, у канцы пераліку дзеючых асоб, было напісана: «Мачі — М. Вялікая, народная артыстка БССР».

Эпізодычная роля, а якую эмацыянальна сілу надавала іна агульнаму гучанню спектакля!

Сорак год з шасцідзесяці аддзела Марыя Сяргееўна Вялікая беларускай сцэне. З іх трыццаць дзесяць — тэатры імя Я. Коласа. Зайздроснае стагаістаў Уласіва, зрышты, многім старэйшым беларускім акцёрам.

Любоў да тэатра зарадзілася ў самым раннім дзяцістве. Зарадзілася выведкаю, але засталася на ўсё жыццё.

— Я была яшчэ дзіцею, — успамінае Марыя Сяргееўна, — калі мой бацька стаў працаваць вартніком у Магілёўскім тэатры. Аднойчы ён прывёў мяне ў тэатр, падышоў да адной з куліс і сказаў: «Ты тут глядзі!» Я не памятаю цяпер, які гэта быў спектакль, але невыказна паучуць захаплення і здзіўлення, якое ахапіла мяне ў той вечар, засталася ў мяне на ўсё жыццё. Пасля таго вечара я часта прабралася за кулісы і, не адрынуўшыся, па некалькі разоў глядзела адзін з той жа спектакляў. Маёму бацьку і ў галаву не нагалоў грэйсці, што яго дачка знойдзе сваё прызначэнне ў тэатры...

Удзел у амаатарскіх спектаклях, спроба сіл у трупі антрап'ерэра Мяркулава, якая працавала тады ў Магілёве, надало маладой дзятучыню упэўненасць, што абраны чыны правільны. І ў 1922 годзе яна згрупавала такіх жа маладых энтузіястаў едзе ў Маскву і паступае ў Беларускае тэатральнае студыю пры Маскоўскім мастацкім тэатры.

Вопытныя педагогі і вядомыя майстры рускага тэатра настолькі дазень за днём уяўлялі ў студэнтскай павуце да акцёрскай працы, вычлі законам сцэны, таму, які трэба раскрываць ва ўсёй паўнаце характары герою. Спектаклі з удзелам такіх карыераў рускага мастацтва, як В. Давыдаў і А. Южын, К. Станіслаўскі і М. Масквін, В. Качалаў і П. Садоўскі, А. Нжданана і Л. Собіна, памегаілі і яшчэ больш зразумець і палюбіць тэатр. Непрыкметна пра-

ляцелі гады вучобы. Прышоў радзень дзень — Марыя Сяргееўна стала артысткай новаарганізаванага Другога Беларускага драматычнага тэатра з пастаяннай базай ў Віцебску.

Акцёрская прафесія паўстала перад маладой актрысай ў штодзённай неспаконнай працы, у частцы выездаў, у спектаклях па цеснай сельскай сцэне або ў рабочым клубе, асветленых адзінай мільгаючэй лямпачкай. Працягам акцёрскай школы становілася сама жыццё з яго разнастайнасцю і багаццем чалавечых характараў. Праўда жыццё заўсёды было галоўным крытэрыем у творчых пошуках актрысы.

З аднолькавым захапленнем працуе яна над эпізодычнымі ролямі ў спектаклях «Сон у летнюю ноч» В. Шэкспіра, «Валханкі Эўрыпідэ», «Астас» А. Глебкі і над Марынай ў «Вайна — вайне» Я. Комярнай у «Вайна — вайне» сельскай мастацкай у коласускай народнай драме Вялікая заважала права на старэнне вялікіх сур'ёзных сцэнічных вобразаў.

Чайка — у п'есе А. Карнейчука «Бяніты» Рабэрта ў «Амерыканскай трагедыі» Т. Драйзера, Маша ў інсцэніроўцы «Дуброўскага», Агнія ў камедыі А. Астроўскага «Лес», Афея ў «Гамлетце» і цэлы рад іншых вобразаў раскрылі даровы рознабаковы талент актрысы.

У рэпертуары тэатра імя Я. Коласа вялікае месца заўсёды займала нацыянальна драматургія. І амаль не было такой беларускай п'есы, у якой не была б знята Марыя Сяргееўна. Многа і плённа іграе яна ў савецкім рэпертуары. Наташа («Сентыментальны вальс» А. Літоўскага), Ліза Суцеева («Нашы дні» С. Герасімава), Бара Бурміна, Валя, маёр Грэх («Хлопец з нашага горада», «Рускія людзі», «Так і будзе» К. Сіманова), Мар'я Тарасуна («Платон Крэчат» А. Карнейчука), Марыя Міхайлаўна («Адно» С. Алешіна), — вось далёка нёпуюны пералік роляў гэтага пана.

Вялікай школай акцёрскага майстра з'явілася для актрысы студыя драматургіі А. М. Горькага. Чыстая, высакародная Поля, якая шукае сэнс жыцця («Мяшчэны»), поўная глыбокага драматызму Насця, якая засталася без св'яці і смутку па чыстым каханні («На дне»), жорстка і дзвудушыя Клеваліца («Воргані») і пераканана развалючымерка Рашэль («Вага Жалезноса»), — якія розныя вобразы і якія многа трэба ўключыць у кожны з іх працы, сэрца, каб ён за-

творчасці і грамадскаму дзейнасці. Яна ўзнагароджана ордэнам «Знак пашаны» і медалямі. У 1953 годзе ёй прысвоена танаровае званне народнай артысткі Беларускай ССР.

Віншуючы актрысу з шасцідзесяцігоддзем, пажадаем я ёй моцнага здароўя і далейшага ўчаснага шлху ў вялікай і высакароднай справе камуністычнага выхавання чалавека.

Э. ГЕРАСІМОВІЧ, кандыдат мастацтвазнаўства.

З ШМАТЛІКА ГАЛЕРЭІ ВОБРАЗАУ

Ольга [Гібель эскадры А. Карнейчука], Насця [«На дне» М. Горькага], Сельская настаўніца Марына [«Вайна—вайне» Я. Коласа], Цётка Марына [«Апазанісца дзілка» К. Губарэвіча і І. Дорскага], Голда [«Тэа-малочнік Шолам-Алейхема»].

ПРЭМ'ЕРА У НАРОДНЫМ ТЭАТРЫ

Народны тэатр Гомельскага Палаца культуры імя У. І. Леніна паставіў спектакль «Парусінавы партфель» М. Зощэнкі. У галоўных ролях зняты супрацоўніца чыгуначнай паліцыйкі Галіна Цырульнікава, старэйшая удзельніца тэатральнага калектыва пенсіонера Софія Абрамына Каліноўская, старшы вагачыні станцыі Гомель Пётр Паведавы, рэжысёр Генадзь Пілюсін, дырактары тэатра мастак Георгій Гера.

Ціпер самадзейныя артысты працуюць над пастаноўкай інсцэніроўкі вядомага рамана Івана Мелена «Людзі на балоце». Сваю чарговую работу дны прысвячаюць 30-гадова Савецкай уладзі.

В. СЯМЕНАУ.

КАЛІ НЯМА ЗАЦІКАЎ ЛЕНАСЦІ

Спажывецкай кааперацыі, якая вядзе гандаль кнігай па вёсцы, часта кідаюць лапкоркі. «Усе яны зводзяцца да аднаго: кааператары не ўмеюць прапагандаваць літаратуру, абмяжываю адносіны да задавальнавання попыту на кнігу.

Такія лапкоркі і пачуў і ў Маскоўскім раёне. Мне захацелася даведацца, у чым тут прычына.

Першы селмак, куды я заглянуў, быў у Правых Мастоках. Гэта кіламетраў сем ад раёнага цэнтра. На пашчым магазінах кніг я не ўбачыў. Запытаўся ў загадчыцы, якія яны прадаюць літаратуру, яны зладзіла развала рукамі: «І ўважліва не маю».

Тры дні ездзіў я па вёсках. Пабыраў у дзесятку магазінаў. У сярэднім з пяці магазінаў толькі ў адным можна знайсці некалькі кніжак. Іх нідзе не выстаўляюць на відным месцы. У тых магазінах, куды кнігі завозіцца, няма ніякай рэкламы, ніхто тут не ўлічвае попыту пакупніка.

У вёсцы Пяскі ёсць культмаг. Длу палавіну яго займаюць кнігі, другую — канцільерскія прылады, музычныя інструменты, дзіцячыя цацкі, каласы, запяная частка да матаквілаў, веласіпеды, спортыментар. Многіх кніг, на якія вялікі попыт, тут няма. Не знойдзеш твораў Я. Купалы, Я. Коласа, І. Кравіцка, П. Брукі, М. Лынькова, А. Купілова, П. Глебкі, М. Танка, П. Панчанкі. Не паступалі сюды і дзвухтомныя зборы твораў, што выдускала выдавецтва «Беларусь», не стаўчы, не атрымліваюць заказна на паліцыйны зборы твораў беларускіх пісьменнікаў.

У кніжным магазіне гарадскога пасёлка Сельна выразна відны глыб самыя «гарэжы» ганію. У вітрынах не ўбачыць, што ёсць у магазіне. А ў кожнай ж з іх зроблены па чатыры пацікі, на якіх можна выставіць да сотні кніжак. У магазіне няма рэкламы навінак, і што выйшлі і выходзяць з друку. Паліцыйна абзорт твораў беларускіх пісьменнікаў не праваўдзіла. Загадчыца Галіна Францаўна Злановіч скардзіцца, што адной цяжка працаваць.

— А дзе ж вашы памочнікі? — пытаюся.

— Якія? — пераптывае Галіна Францаўна.

Кнігапошты. Аказваецца, іх няма. І гэта ў кніжным магазіне гарадскога пасёлка.

У Лунінецкім сельна 26 магазінаў. А кніжкі можна ўбачыць толькі ў магазінах вёсак Руснаўка, Мішэўкі, Гледавічы, Лаўна, Харціца і Марцінаўка. У кожным з

КАЛІ НЯМА ЗАЦІКАЎ ЛЕНАСЦІ

іх літаратуры на пяць-дзесяць рублёў. Ды і то пераважна кніжкі для дзятчэй маладшага школьнага ўзросту. Насупраць будынка Лунінецкага сельна стаіць селмак, дзе кніг значна больш. Але і тут гандаль кнігамі арганізаваны не лепш, чым у тых магазінах, пра якія ўжо ішла гаворка. І невапдакова, што план рэалізацыі кніг па Лунінецкаму сельна летась быў выкананы ўсяго на 59,3 працента.

Селега, можа, продаж падручнікаў нас вырочыць, — сцухае сябе таваразнаўца сельна Марыя Стрыга.

На вёсцы ніхто ні з пакупнікоў, ні з бібліятэкараў не ведае пра тэматычныя планы выдавецтваў. Нават Стрыга гэтыя планы бачыла толькі ў раёнаўсвазоце.

Думалася, што тэматычныя планы выдавецтваў тралюць у райспажывецкай і адна-дзвух экзэмпляраў, і іх, маўляў, ніхто не стане перапісваць ад рукі і раскідваць па вёсках. Але ў кніжным магазіне раёнага цэнтры я ўбачыў іх цэлы стос. «Лажыць новыякніжкі, іх ніхто не разгортваў, ніхто імі не цікавіўся. Загадчыца магазіна Вера Міхайлаўна Балыка заўважала».

— Да нас часта заглядаюць кіраўнікі калгасаў і саўгасаў — цікавіцца, што новага ёсць з работ вёсканых, з расказаў аб вопыце пераважкі».

Дык чаму ж да гэтага часу лажыць у магазіне, скажам, тэматычныя планы выдавецтва «Ураджай»? Хіба нельга было паслаць іх у калгасы, якіх у раёне 37, у кожнае сельна, у кожны саўгас? Мне, на жаль, не ўдалося пра гэта запытацца ў таваразнаўцы па кнізе Г. Баранічова. Яна якая была ў апацыянальнай. А вельмі халестас сказаць ёй, што так ставіцца да выдавецкіх планаў нельга.

Што да прэспектаў, якія паведлаюць аб падліцы на чатырохтомныя зборы твораў М. Танка і А. Купілова, то іх я нідзе ў раёне і горадзе не бачыў.

Што да прэспектаў, якія паведлаюць аб падліцы на чатырохтомныя зборы твораў М. Танка і А. Купілова, то іх я нідзе ў раёне і горадзе не бачыў.

Не забывае брацкі мейстан Васіль Кірылавіч Шыны свайго роднай вёскі Піншава, што ў Камінісцкім раёне. Яго толькі выглядае вольная часіна, ён едзе да сваіх землякоў. Тут мастак пісаў многа свайго ішча. Вясковыя цывацкія творчасці свайго земляка, і невыпадаюць, што сваю персанальную выстаўку ў Шыны паназваў спірыта ў клубе роднай вёскі. Наведальнікі-нагаласнікі ўбачылі на палотнах знамыя вобразы, нярадылі. Яны казалі сваё шчырае дзякуй Васілю Кірылавічу за яго творы.

Пасля Піншава выстаўка будзе ўспланавацца ў Каміянцы, а потым у Брасце.

Гэты чалавек меў права называць сябе мастаком. Мастаком грамадзянін, ён да апошняга дня свайго жыцця не расстававіць з фарбай і пэндзлем, і прытом публіцы даць сабе, а кілапачонага развіццём мастацтва шматнацыянальнай нашай радзіны. Яму заўсёды было, што сказаць і ў сваіх творчых і ацётчых творах, і ў сваіх выступленнях.

Сяргей Васільевіч Герасімаў быў чалавекам, які валодаў шчаслівай долічынсцю прычэпаць да сабе, згуртаваць вакол сабе таленты. Мабыць, таму яго называюць сумленнічым нашым мастацтвам.

Яно гэта было святло для беларускіх мастакоў, налі на адзін з паспяваенных з'ездаў іх творчага саюза прыехаў Сяргей Васільевіч. Прыехаў быць не гоцем, а кілапатлівым дарадцам, заклапочаным сацыяльным надзвычайнымі развіццямі савецкага мастацтва. Яго ярнае, глыбокае, матхнае выступленне з аналізам твораў беларускіх жывапісцаў іх рэзюмэ ўноглас аб складаных праблемах каларыту ў жывапісе запаміналіся ўсім.

І вось цяпер, на выстаўцы твораў гэтага мастака, разгорнутая ў залах Дзяржаўнага мастацкага музея БССР, бачыцца ішоў чужы яго нетаропную гаворку, яго шчырыя думкі, яго споведзі пра убачанае і перачытае.

Вось перад табой яго першыя работы — творы пачатку нашага стагоддзя: «Партрэт А. Г. Герасімавай», «Моніі мастака». Для люстэрніка і многіх іншых, у суседніх залах — творы апошніх год: пейзажы, пісанія ў Падмасквінне і ў часе замежных паездаў. Тут жа, на выстаўцы, славетныя акаварыяны Ілюстрацыі да драмы А. Астроўскага «Справа Атамонава», вялікае жывапіснае палатно «За ўладу Саветаў» (1957)... Глядзіш — і бачыш: мастацтва настолькі высокае і высакароднае, што яго бачыць і не заўважаеш.

Выдатны каларыст, які занатаваў канцэнтрычныя настроі сярэдня-рускай і паўночна-рускай прыроды. Выдатны партрэтны і расказаву пра самых роз

